ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **D. V. T.,** zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,** se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2017, č. j. KRPA-257595-41/ČJ-2017-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2017, č. j. 1 A 111/2017 – 28,

takto:

I. Výroky I. a II. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2017, č. j. 1 A 111/2017 – 28, **se zrušují** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **4114 Kč**, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

[1] Včasně podanou kasační stížností brojí žalobce, jakožto stěžovatel, proti shora označenému usnesení (dále jen „napadené usnesení“) Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), a to pouze v rozsahu jeho výroku I. Výrokem I. napadeného usnesení bylo podle § 172 odst. 6 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zastaveno řízení o stěžovatelově žalobě proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Výrokem II. napadeného usnesení městský soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Konečně výrokem III. napadeného usnesení městský soud přiznal ustanovenému zástupci

stěžovatele, Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi, odměnu za zastupování žalobce v rozsahu jednoho úkonu právní služby (převzetí a příprava zastoupení) a paušální náhrady hotových výdajů advokáta.

[2] Rozhodnutím žalovaného byla podle § 129 odst. 6 zákona o pobytu cizinců prodloužena o 21 dnů doba zajištění stěžovatele, stanovená dříve rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 7. 2017, č. j. KRPA-257595-23/ČJ-2017-000022, a rovněž již dříve prodloužená rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 8. 2017, č. j. KRPA-257595-37/ČJ-2017-000022.

[3] Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, že mu přípisem žalovaného ze dne 23. 10. 2017 bylo sděleno, že stěžovatel byl dne 17. 10. 2017 transferován v rámci tzv. Dublinského řízení z území České republiky do Slovenské republiky, která byla shledána příslušnou k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Na základě této informace městský soud přistoupil k aplikaci ustanovení § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců a řízení zastavil.

[4] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá protiústavnost § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení shledává nesouladným s čl. 36 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), neboť zastavením řízení o žalobě dochází k výluce ze základního práva cizince na soudní přezkum rozhodnutí o omezení jeho osobní svobody. S tím jde ruku v ruce i následná nemožnost získání právního titulu k nároku na náhradu škody způsobené případným nezákonným rozhodnutím ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2017, č. j. 3 Azs 243/2017 – 24, ve kterém měl údajně kasační soud právě protiústavnost předmětného ustanovení zákona o pobytu cizinců prvně pojmenovat. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a vrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná.

[7] Předně Nejvyšší správní soud uvádí, že se skutkově i právně obdobnou věcí zabýval již ve svých rozsudcích ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 Azs 320/2017 – 20, ze dne 17. 1. 2018, č. j. 6 Azs 381/2017 – 14, a ze dne 31. 1. 2018, č. j. 2 Azs 389/2017 – 21. V nyní projednávaném případě neshledal žádné důvody pro odchýlení se od již zaujatého názoru.

[8] Konkrétně v rozsudku ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 Azs 320/2017 – 20, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že *„nelze-li se dle § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců domoci u soudu vyslovení nezákonnosti rozhodnutí o zajištění policií ani v jednom stupni řízení z důvodu, že omezení osobní svobody již dle tohoto rozhodnutí netrvá, je taková vnitrostátní úprava neaplikovatelná pro rozpor s právem Evropské unie, a to s čl. 15 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a*

postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, a s čl. 6 a čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie ve spojení s čl. 5 odst. 4 a 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod."

[9] V podrobnostech lze plně odkázat na odůvodnění citovaného rozsudku. Pokud by bylo možné jeho závěry stručně shrnout, vyplývá z něj následující. Zajištění cizince podle zákona o pobytu cizinců představuje institut, jenž zasahuje do základního lidského práva cizince na osobní svobodu, garantovaného řadou mezinárodních a vnitrostátních instrumentů, zejména čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Evropská úmluva"), na nějž je odkazováno i čl. 52 odst. 3 ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie, a čl. 8 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.

[10] Podle čl. 5 odst. 4 a 5 Evropské úmluvy má každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, právo podat návrh na řízení, ve kterém by soud urychleně rozhodl o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídil propuštění, je-li zbavení svobody nezákonné; garantováno je též právo na odškodnění. Právo na soudní ochranu garantuje čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy. Právo na soudní přezkum není omezeno pouze na dobu, po kterou trvá zajištění.

[11] Soudní přezkum zajištění za účelem vyhoštění garantuje taktéž evropská směrnice č. 2008/115/ES v čl. 15 odst. 2 a 3. Pokud zajištění nařídily správní orgány, členské státy jsou povinny zajistit rychlý soudní přezkum jeho zákonnosti. Pokud je zajištění nezákonné, musí být dotčený státní příslušník třetí země okamžitě propuštěn. V každém případě je zajištění přezkoumáváno v přiměřených časových odstupech na žádost dotčeného státního příslušníka třetí země nebo z moci úřední. V případě dlouhodobého zajištění podléhá tento přezkum soudnímu dohledu. Ani z těchto ustanovení nevyplývá žádné omezení práva na soudní přezkum pouze na dobu, po kterou je cizinec zajištěn.

[12] Dle čl. 5 odst. 5 Evropské úmluvy tomu, kdo byl zajištěn v rozporu se zákonem, je garantováno právo na odškodnění. Zásada odpovědnosti státu za škodu jím způsobenou jednotlivci porušením unijního práva se pojí se zásadou loajality zakotvenou v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, podle které členské státy přijmou veškerá vhodná obecná i zvláštní opatření k plnění závazků, které pro ně vyplývají z unijního práva; mezi tyto závazky přitom patří i závazek odstranit nedovolené důsledky porušení práva EU. Dle čl. 19 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii jsou členské státy povinny stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie.

[13] Porušením unijního práva ze strany státu lze v daném případě rozumět nezákonné zajištění, tj. zajištění v rozporu s podmínkami v čl. 15 citované směrnice. Toto ustanovení poskytuje jednotlivci mj. právo být zajištěn v souladu s podmínkami tam uvedenými a právo na soudní přezkum rozhodnutí o zajištění v přiměřené době. Právní úprava, která vymáhání práva na náhradu škody či nemateriální újmy způsobené porušením těchto ustanovení směrnic nepřiměřeně ztěžuje, či dokonce znemožňuje, je v rozporu se zásadou efektivity, resp. s čl. 19 odst. 1 druhým pododstavcem Smlouvy o Evropské unii. Jestliže vnitrostátní úprava vylučuje (faktický) soudní přezkum zajištění cizince a cizinec takový přezkum „potřebuje" v souladu s vnitrostátními pravidly (a soudní rozhodnutí

v něm vydané) k tomu, aby mohl následně uplatnit právo na náhradu škody či nemateriální újmy vzniklé nezákonným zajištěním vůči státu, jedná se o porušení unijního práva.

[14] Z uvedeného vyplývá, že neumožňuje-li § 172 odst. 6 zákona o azylu na základě žaloby věcný přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění cizince před správními soudy ani v prvním stupni řízení v případě, že je zajištění ukončeno před rozhodnutím soudu, je toto ustanovení v rozporu s uvedenými ustanoveními práva Evropské unie, potažmo Evropské úmluvy. Nejvyšší správní soud tento rozpor považuje za *acte clair*. Městský soud tudíž v daném případě musí zohlednit rozpor aplikovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců s právem Evropské unie a napadené ustanovení neaplikovat.

[15] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud napadené usnesení podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil v rozsahu jeho výroků I. a II. a věc městskému soudu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude vázán právním názorem vyjádřeným výše a žalobu stěžovatele projedná v souladu s tímto právním názorem. Ačkoli stěžovatel brojil kasační stížností toliko proti výroku I. napadeného usnesení, nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu, než zrušit i výrok II., neboť tento je na výroku o zastavení řízení závislý. Výrok o odměně advokáta obstojí samostatně, proto zůstal nedotčen.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), přičemž vezme v úvahu již přiznanou odměnu advokáta.

[17] Usnesením městského soudu ze dne 9. 10. 2017, č. j. 1 A 111/2017 - 21, byl stěžovateli ustanoven zástupcem Mgr. Jindřich Lechovský, advokát se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10 (v současné době se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6). Zástupci, který byl stěžovateli ustanoven soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s.). Zástupce provedl v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, a to písemné podání soudu ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, kterým bylo podání kasační stížnosti. Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Jelikož je ustanovený zástupce registrovaným plátcem DPH, zvýšil soud přiznanou odměnu o částku 714 Kč, která odpovídá 21 % sazbě této daně. Částka v celkové výši 4114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. března 2018

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu

pokračování